

Monumentnummer*: 531160

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 25 januari 2010
Kadaster deel/nr 82930/55

Woonplaats* Hatterm
Gemeente* Hatterm
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Hatterm
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Hatterm	AE			190
Hatterm	AE			201
Hatterm	AE			200
Hatterm	D			5821

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 13:

SPRENGEN- EN BEKENSTELSEL MET WIJER. In oorsprong tot in de 16de eeuw of eerder teruggaand stelsel van uitgegraven sprengen, met voor het grootste deel rechte beken en wijer van indrukwekkende omvang, dat vanouds in functioneel en visueel opzicht de ruggengraat van het landgoed vormt en in het historische buitenplaatsenpark een grote functionele en sierwaarde vertegenwoordigt. Het stelsel wordt gevoed door drie uitgegraven sprengkoppen aan de westzijde van de aanleg aan de oostflank van de Trijnselenberg, die als beek zijn verlengd en die de in het hart van de parkaanleg gelegen molenwijer voedt. Naast deze drie sprengkoppen werd aan de westzijde van de Spaansen Graven aan het einde van de 16de eeuw een sprengkop aangeboord om de schans en later het oostelijke deel van het landgoed van water te voorzien, zoals tot op heden herkenbaar is gebleven. Het oeverprofiel van de terzijde van het huis gelegen wijer werd in de tweede kwart van de 19de eeuw iets glooiender gemaakt zodat de wijer sindsdien tevens de karakteristiek van landschappelijke parkvijver heeft. Waarschijnlijk eerder, omstreeks het begin van de 19de eeuw, werden de sprengkoppen aan de westzijde van het park van een beukaanplant voorzien, om dit zeer geaccidenteerde deel van de aanleg in de geest van de vroege

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

landschapsstijl te verfraaien. De huidige aanleg van de sprengkoppen en aansluitend bekenstelsel is zichtbaar op de kaart uit de Hottingeratlas uit ca. 1783. De sierwaarde van deze aanleg komt naar voren in een brief van Jhr. R. van Ingen over Molecaten uit ca. 1820-1821: "er is meen ik van het begin der bron (source) tot de laagste uitwatering agter de molens een verval van veertig voeten van het water, waarvan de schoonste partij konde worden getrokken".

Waardering Het SPRENGEN- EN BEKENSTELSEL MET WIJER behorende tot de buitenplaats Molecaten, is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

* vanwege de indrukwekkende omvang en gaafheid en ouderdom;

* vanwege de zeldzaamheidswaarde;

* vanwege de sierwaarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie